

VERKKOYMPÄRISTÖSSÄ TAPAHTUVAT
TEKIJÄNOIKEUSLOUKKAUKSET EUROOPAN UNIONISSA
MUSIIKKI, ELOKUVAT JA TV-OHJELMAT (2017–2020) – SUUNTAUKSET
JA NIIHIN MYÖTÄVAIKUTTAVAT TEKIJÄT
TIIVISTELMÄ

TIIVISTELMÄ

Tässä raportissa tarkastellaan tekijänoikeuksia loukkaavan sisällön käyttöä EU:n jäsenvaltiossa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa ⁽¹⁾ televisio-ohjelmien, musiikin ja elokuvien osalta käytettynä erilaisten tietokoneiden ja mobiililaitteiden välityksellä, mukaan lukien suoratoisto, lataaminen, torrent-tiedostot ja kopiointiohjelmistot (riippausohjelmistot). Raportissa on kaksi osaa: kuvaileva analyysi tekijänoikeuksia loukkaavan sisällön kulutussuuntauksista sekä ekonometrinen analyysi tekijöistä, jotka vaikuttavat eroihin piratismiin yleisyydessä EU:n jäsenvaltioissa.

Analyysi perustuu laajaan aineistoon verkkosivustolta saatavasta piraattimusiikista, -elokuvista ja -tv-ohjelmista kaikissa 28 jäsenvaltiossa tammikuun 2017 ja joulukuun 2020 välillä. Tietoaineisto käsittää yli 240 000 koostetta ⁽²⁾, joita on käytetty yhteensä 133 miljardia kertaa.

Raportin tärkein päätelmä on, että digitaalisen piraattisisällön käyttö on vähenemässä kaiken tyyppisissä sisällöissä, kuten kuviosta 1 ja taulukosta 1 jäljempänä käy ilmi. Lukuun ottamatta tilapäistä kasvua elokuvapiratismiä keväällä 2020, lasku jatkui covid-pandemian aikana. Piratismi väheni 20 prosenttia vuonna 2018, 6 prosenttia vuonna 2019 ja 34 prosenttia vuonna 2020 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Yhdistynyt kuningaskunta on mukana tutkimuksessa, koska se oli Euroopan unionin jäsenvaltio suurimman osan raportin kattamasta ajanjaksosta ja se sisältyi edelliseen raporttiin, joka kattoi vuodet 2017–2018.

⁽²⁾ Tarkalleen 241 920 koostetta.

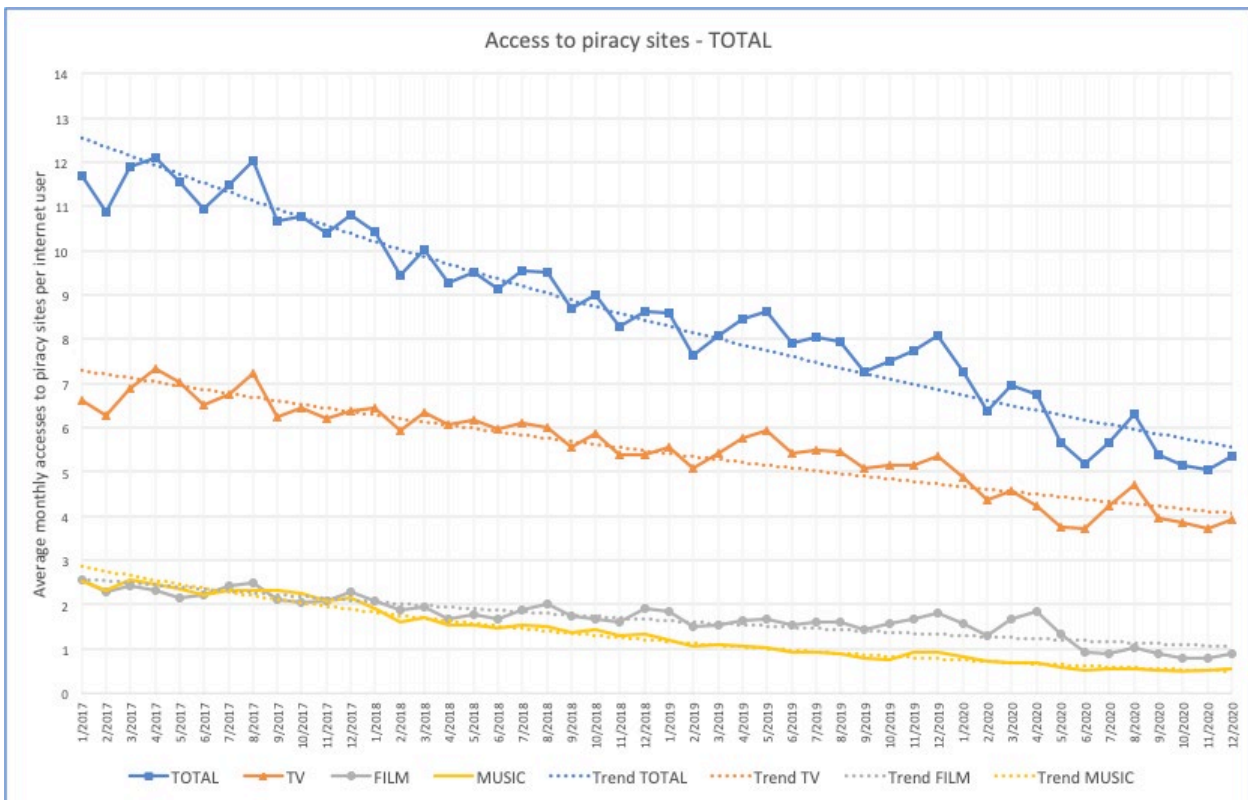
⁽³⁾ Muutos laskettiin vertaamalla kunkin vuoden joulukuun tietoja edellisen vuoden vastaaviin lukuihin. Koska joulukuulta 2016 ei ollut saatavilla tietoja, muutos vuonna 2017 laskettiin vertaamalla vuoden 2017 tammikuuta vuoden 2018 tammikuuhun.

Taulukko 1 – Vuotuiset muutokset piraattisisällön käytössä 2017–2020

	YHTEENSÄ	TV	ELOKUVA	MUSIIKKI
2017*	-10,9 %	-2,9 %	-18,9 %	-23,5 %
2018	-20,1 %	-15,2 %	-16,4 %	-38,4 %
2019	-6,3 %	-1,0 %	-4,7 %	-30,2 %
2020	-33,8 %	-26,9 %	-50,6 %	-40,9 %

*Vuoden tammikuu 2017 verrattuna tammikuuhun vuonna 2018.

Kaavio 1 – Piratismiin suuntaukset: EU28, 2017–2020

Laittoman sisällön käyttö puoliittui EU:ssa vuosina 2017–2020. Lasku koski erityisen voimakkaasti musiikkia, jonka piraattisisällön käyttö väheni 81 prosenttia. Elokuvipiratismi väheni 68 prosenttia ja televisiopiratismi 41 prosenttia saman ajanjakson kuluessa.

Jäsenvaltioiden välillä oli huomattavia eroja. EU:n keskimääräinen internetin käyttäjä avasi tekijänoikeuksia loukkaavaa sisältöä 5,9 kertaa kuukaudessa vuonna 2020. Latvialaiset käyttäjät kävivät laittomilla sivustoilla lähes kaksi kertaa tätä useammin. Puolalaiset käyttäjät sen sijaan kävivät sivustoilla 3,8 kertaa kuukaudessa. Alankomaat, Espanja, Italia, Itävalta, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta jäivät alle EU:n keskiarvon.

Ekonometrisessä analyysissä (osio 5) pyritään selittämään näitä eroja jäsenvaltioiden välillä ja ajan kuluessa. Olemassa olevan kirjallisuuden ja saatavilla olevien tietolähteiden perusteella tutkittiin lukuisia tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa piraattisisällön kulutukseen kussakin maassa ⁽⁴⁾.

Sosioekonomisten tekijöiden ohella **eriarvoisuuden** laajuus ja **tulotaso asukasta kohti** näyttävät vaikuttavan paljon piraattisisällön kulutukseen. Korkea tulotaso asukasta kohti ja tulojen tasainen jakautuminen ovat yhteydessä piraattituotteiden alhaisempaan kulutukseen.

Piraattisisällön suurempi kulutus liittyy myös vallitsevaan **digitaalisen piratismiin hyväksyttävyyteen**, kuten ilmenee vastauksissa asiaa koskeviin kysymyksiin IP Perception -tutkimuksessa. Niissä maissa, joissa tulot ja eriarvoisuus ovat samalla tasolla, piratismia on enemmän sellaisissa maissa, joissa enemmistö ihmisistä hyväksyy piratismiä silloin, kun laillista vaihtoehtoa ei ole (kuten ilmenee immateriaalioikeuksia koskevista käsityksistä tehdystä IP Perception -tutkimuksesta), etenkin musiikkiin liittyvän piratismiin osalta.

Laillisten vaihtoehtojen tunteminen (kuten IP Perception -tutkimuksesta ilmenee) näyttää vähentävän piraattisisällön kulutusta. Myös elokuvien ja televisiokanavien **laillisten alustojen määrä** liittyy alhaisempaan piraattisisällön kulutukseen (vastaavaa vaikutusta ei voida testata musiikin osalta, koska alustojen määrä on pysynyt ajanjaksolla vakaana lähes kaikissa maissa).

Lisäksi **nuorten osuudella** (15–24-vuotiaat) maan väestöstä ja elokuvapiratismiin laajuudella on positiivinen korrelaatio.

⁽⁴⁾ Ekonometrisen analyysin tulokset tässä tutkimuksessa ovat huomattavasti luotettavampia kuin edellisessä (2019) tutkimuksessa. Käytettävät lisätiedot ovat mahdollistaneet kehittyneempien tilastollisten teknikoiden käytön verrattuna aikaisempaan tutkimukseen.